

Szülészeti intenzív kórállapotok kezelése

Dr. Kiss Julianna

Speciális aneszteziológiai és intenzív terápiás ellátás II.

Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Tanszék

DE OEC

Cardiovascularis változások terhesség alatt

- Az anya vértérfogata a 6.-7. hónap végéig nő.
- A verőtérfogat nagyjából ugyaneddig változik, a térfogatnövekedés és az ejectios frakció emelkedése miatt.
- Az ejectios frakció növekedése a perifériás resistencia csökkenésének, a vasodilatationak és a placentán keresztül létrejövő alacsony ellenállású shunt-nek a következménye.
- A III. trimeszterben a frekvencia általában emelkedik.
- Mindezek együttesen a perctérfogat 30-50%-os növekedését okozzák. (A systoles vérnyomás változatlan marad, vagy kissé emelkedik, a dyastoles nyomás azonban jelentősen csökken.)

Szívbetegség és terhesség I.

Az anyai cardialis szövődmény rizikójának prediktorai

- Előzetes cardialis események (szívelégtelenség, TIA, stroke)
- Előzetes arrhythmia (symptomaticus tartós tachyarrhythmia vagy bradyarrhythmia, mely kezelést igényel)
- NYHA functionalis osztály > 2 vagy cyanosis
- Valvularis és/vagy kiáramlási pálya obstructio (aortabillentyű-
área < 1,0 cm², mitralis billentyű-área < 1,5 cm² vagy balkamra-
kiáramlási pálya csúcsgradiens > 30 Hgmm)
- Myocardialis dysfunctio (LVEF < 40% vagy restrictiv
cardiomyopathia vagy hypertrophias cardiomyopathia)

LVEF: left ventricular ejection fraction

Szívbetegség és terhesség II.

Az anyai szívbetegségek és a cardialis szövődmények rizikója terhességben

Magas rizikó:

- Eisenmengen-syndroma
- Súlyos pulmonalis hypertonia
- Komplex cyanotikus szívbetegség (Fallot-tetralógia, Ebstein-anomalia, truncus arteriosus, nagyér-transpositio, tricuspidalis atresia)
- Mérsékelt / súlyos mitralis stenosis
- Marfan-syndroma aorta, illetve aortabillentyű involválásával
- Súlyos aorta stenosis tünettől vagy tünet nélkül
- Aorta és/vagy mitralis billentyűbetegség mérsékelt/súlyos BK-dysfunctionnal
- NYHA III-IV stádium bármely valvularis, cardiomyopathiás vagy egyéb etiológiával
- Előzményben peripartum cardiomyopathia perzisztáló BK-dysfunctionnal
- Balkamra-dysfunctio (EF < 40 %)

Szívbetegség és terhesség III.

Teendő magas rizikójú állapotok esetén

A magas rizikójú állapotok fokozott anyai és magzati mortalitással járnak, ezért ilyenkor a terhesség nem ajánlott, illetve létrejöttkor annak megszakítása tanácsolható.

- Kivételt képez a mitralis stenosis, mely ballonplasztikával kezelhető.
- Marfan-syndroma: közöttük 80 %-ban mutatható ki cardialis érintettség.
  - A leggyakoribb halálok a dissectio, mely főként a III. trimeszterben és a post partum időszakban fordul elő.
  - A fogamzás előtt echocardiographiás vizsgálat szükséges a szívről és a teljes aortáról.
  - 4 cm fölötti aortagyök-átmérő már 10%-os dissectio rizikót jelez.

Ezeket a betegeket le kell beszélni a terhességről!

- Ha az aortagyök $> 4,7$ cm, elektív műtét javasolt, ez lehetővé teszi ugyan a szövődménymentes terhességet, de rendszeres echocardiographias monitorizálás szükséges.
- A szülés módja 4-5 cm feletti aortagyök esetén császármetszés.
- Aortaascendens dissectio miatt acut műtét indikált. A magzat túlélése érdekében a szívmotor alkalmazása előtt javasolt a császármetszés.

Ovárium hyperstimulációs syndroma (OHSS)

Súlyos kimenetű iatrogen ártalom, mely fiatal egészséges nőket fenyeget az asszisztált reprodukció során. (Előfordulás aránya 0,1-0,5%.)

- **Kórtan:** az indukált ovariumból származó vasoaktív anyagok miatt a kapilláris permeabilitás nő, ezért protein gazdag folyadék transzudációja jön létre a harmadik folyadéktérbe (peritoneum, pleura, pericardium).

Következmény: generalizált oedema, ascites, hydrothorax, intravasc. dehydratio, haemokoncentráció, veseperfusio csökkenés, májfunkciós zavarok, thromboemboliás szövődmények.

- **Tünetek:** hasi feszülés, fájdalom, szomjúság, hányinger, hányás, súlygyarapodás, mellkasi dyscomfort, oedema, dehydratio, shock.
- **Kialakulása:**
  1. Korai forma: 3 - 7 nappal a HCG alkalmazása után.
  2. Késői forma: 12 - 17 nappal az exogén HCG alkalmazása után (a placenta HCG-t termel terhesekben).

OHSS – Golan-féle súlyossági felosztás

1. Hasi fájdalom, dystensio.
2. + hányinger, hányás és/v. hasmenés (ovarium 5-12 cm.)
3. UH-val igazolt ascites.
4. Klinikailag ascites és/ v. hydrothorax vagy dyspnoe.
5. Vértérfogat csökken, a viszkozitás nő, véralvadási zavarok, veseperfusio csökken, vesefunkciók romlanak.

Fokozatai:

enyhe: Golan 1, 2,

kp. súlyos: Golan 3,

súlyos: Golan 4, 5

OHSS - Terápia

- Observatio
- Supportív (keringés, légzés, kiválasztás támogatása, egyéb tüneti th.)
- **Enyhe fokozat:** terápiát nem igényel.
- **Kp. súlyos fokozat:** 100 ml 15-20 %-os Human-Albumin/nap, 1 gramm fehérjére 100 ml krisztalloid oldat / nap.
- **Súlyos fokozat:** 20-40 gramm Human-Albumin 2-12 óránként, 1 gramm fehérjére 100 ml krisztalloid oldat/nap, osmotikus diuresis, sz.sz. ascites, mellkas és pericardialis punctio, thromboembolia profilaxis, vitális indikáció esetén terhességmegszakítás.
- Sebészeti kezelés javallata: a hyperstimulált ovarium torsioja, lutealis tömlőruptúra, vérzés, ectopiás terhesség.
- Cave: diuretikumok az intravasc. volumen helyreállításáig kontraindikáltak!

Terhességi acut zsírmáj I.

Kizárólag graviditás alatt fordul elő a III. trimeszterben és akut májelégtelenséggel jár. (Gyakoribb primiparákban és ikerterhességben.)

- **Mortalitás:** 85%-os is lehet, de azonnal megindított szüléssel ez 20-30%-ra mérsékelhető.
- Előfordulás gyakoriság: 1:13 000 terhesség. **Oka** ismeretlen.
- **Patológiai lelet:** nagy zsírtartalmú hepatocyták.
- **Klinikai tünetek:** fokozódó influenzaszerű tünetek, majd hasi fájdalom, sárgaság, encephalopathia, DIC. A halál oka sepsis vagy vérzés.
- **Labor eltérések:** mérsékelt GOT, GPT emelkedés
jelentős AP emelkedés
emelkedett bilirubin szint, megnyúlt prothrombin idő
leukocytosis, thrombocytopenia, hypoglycaemia

Terhességi acut zsírmáj II.

- **Differenciáldiagnózis:** fulminans hepatitis
(a transaminase értékek itt magasabbak).
- **Teendő:** - a szülés azonnali megindítása
(kedvezőbb a vaginalis szülés)
  - supportív kezelés a vajúadás alatt
(glucose, FFP, thrombocyta)
  - az encephalopathia oldódásáig
alacsony fehérjetartalmú étrend javasolt
  - szakértők többsége nem javasolja az
újabb graviditást

Tocolysis indukálta tüdőoedema

- A terminus előtti szülés meggátlása érdekében gyakran használnak **β-mimetikumokat** (ritodrin, terbutalin, fenoterol).
- Az ilyen esetek 4-5%-ában előfordul pulmonalis oedema.
- A pathophysiologia nem teljesen tisztázott (mind normális, mind emelkedett töltőnyomásokat mértek).
- **Tünetek:** mellkasi feszülés, dyspnoe, mellkasi fájdalom, köhögés, tachypnoe, crepitatio. A tocolysis megkezdése után 48 órával készült rtg. felvételen tüdőoedema jelei láthatók.
- Hypotensio és alvadási zavarok ritkák.
- **Teendő:** A tünetek megjelenése esetén a tocolysist abba kell hagyni, lélegeztetésre csak ritkán van szükség. Diuretikum adására szükség lehet. Előbb a beteget stabilizálni kell, a szülés ezután indítható. Monitorizálás! (Esetleg invazív módon.)
- **Megelőzés:** a betegek szelektálásával (kerüljük a tocolyticumokat praeeclamsiás, hypervolaemiás és β-mimetikumokat szedő súlyos asthmás betegek esetén. Ne alkalmazzuk a tocolysist 24-48 óránál hosszabb ideig.

Peripartum cardiomyopathia I.

- A betegség a terhesség utolsó hónapjában vagy a szülés utáni első hat hónapban jelentkezik. A definíció szerint nem állhat fenn régi szívbetegség és a szívelégtelenség egyéb oka sem mutatható ki.
- A PPCM a balkamra systoles dysfunctiójának echocardiographiával igazolt idiopathiás kialakulása.
- 3-4000 szülésre esik egy eset. Gyakoribb fekete nőknél, többszöri terhesség, toxæmia és postpartum hypertonia fennállása esetén.
- **Megjelenése:** a pangásos szívelégtelenség jellegzetes tünetei (tág véna jugularisok, S₃ galopp, oedema, cardiomegalia, mitr. regurg. zöreij). Mellkas rtg.: tüdőoedema, esetleg pleuralis folyadékgyülem. **Uh. vizsgálat:** globális hypokinesis képe.
- A peripartum cardiomyopathia kizárásos diagnózis. (Ki kell zárni a veleszületett szívbetegségeket, vitiumokat, toxikus és metabolikus rendellenességeket.)

Peripartum cardiomyopathia II.

- **Kezelés:** digoxin, diuretikumok és hydralazin adható. Az ACE gátlók kontraindikáltak. Terápia rezisztencia esetén szívtranszplantáció jön szóba. A systemás és pulmonalis embolisatio veszélye miatt anticoagulatio indokolt.
- **Lefolyása** változó:
  - sokan javulnak és hónapok alatt gyógyulnak
  - mások refrakter keringési elégtelenség állapotába kerülnek
  - esetleges halál oka: ritmuszavar/embolia
  - túlélőknél további terhességek esetén újra jelentkezhethet
- **Pathológiai lelet:** dilatalt szív és fali thrombus.

Moschkowitz syndroma I.

TTP: thrombotikus thrombocytopeniás purpura.

- **Diagnózis:**
  - microangiopathias haemolyticus anaemia
  - thrombocytopenia, neurológiai és renalis eltérések, láz
  - normális alvadási paraméterek
  - emelkedett Se. LDH szint
- 20-50 év közötti fiatal felnőtteknél fordul elő, gyakrabban nőknél. Néha terhesség játszik szerepet kialakulásában, de gyakran HIV fertőzéssel társul. Oka ismeretlen, a betegek plasmájában thrombocyta agglutinaló faktort mutattak ki.
- **Tünetek:** anaemia, vérzés vagy neurológiai eltérések (fejfájás, zavartság, aphasia, esetleg coma), láz, purpurák, petechiák.

Moschkowitz syndroma II.

- Labor leletek: az anaemia mindig jelen van, emellett reticulocytosis és magvas vvt-k a periférián.

Legfontosabb jel: a microangiopathiás jellegű vérkép, a periférás kenetben látható fragmentált vvt-kkel, súlyos thrombocytopenia, esetleg emelkedett bilirubin szint. Az LDH szint magas. A coagulatio vizsgálatok eredménye normális.

- Differenciáldiagnózis:
  - a DIC-től elkülönítik a normális alvadási tesztek
  - az Evans-syndrománál a perifériás kenetben sphaerocyták vannak.
  - a HUS-nál kifejezettebb a veseelégtelenség
  - ha vasculitis lehetősége merül fel, bőr- vagy izombiopsia szükséges

Moschkowitz syndroma III.

- **Kezelés:**
  - Nagy volumenű plasmapheresis naponta (60-80 ml/kg plasmát eltávolítva, pótlása FFP-vel).
  - Prednisolon és thrombocyta aggregáció gátló szerek (Aspirin) használatosak, de szerepük a terápiában nem tisztázott.
  - Splenectomia, ha a beteg nem reagál a plasmapheresisre.
  - A splenectomia, steroidok és dextran kombinációját sikerrel alkalmazták.
  - A remisszióban végzett splenectomiával megelőzhetőek a későbbi relapsusok.
- **Kórjóslat:** a plasmapheresis megjelenése óta a betegek 80-90% -a gyógyul.

Praeclampsia és eclampsia I.

A terhesség alatt észlelt hypertonia meghatározása

- Terhesség alatt a 6 óránál nagyobb különbséggel, két alkalommal észlelt, 140/90 Hgmm, vagy ennél magasabbnak mért vérnyomás érték esetén beszélünk hypertóniáról, akár a systoles, akár a dyastoles érték éri el, vagy haladja meg a határértéket.
- A hypertonia diagnosisa felállítható akkor is, ha a systoles vérnyomás érték 25 Hgmm. vagy nagyobb, a dyastoles vérnyomás érték pedig 15 Hgmm. vagy nagyobb emelkedést mutat a nem terhes állapotban, vagy a terhesség első trimeszterében mért értékekhez képest.

Praeclampsia és eclampsia II.

A terhesség alatt észlelt hypertonia fajtái

- **Chronicus hypertonia:** a terhesség előtt már fennállott essencialis vagy secunder hypertonia. A hypertoniát a terhesség előtt vagy annak első 20 hetében diagnosztizálták, és ez utóbbi a szülést követő 42. napon túl is persistál.
- **Gestatio hypertonia:** a terhességhez kötődő, annak a 20. hete után jelentkező magas vérnyomás, mely gyakran először szülő nőknél alakul ki. A hypertonia csak egyik tünete a betegségnek, melyet általában proteinuria és gyakran egyéb szervek működésének rendellenessége kísér. Hirtelen fellépő oedema súlyosabb prognózist jelent. A praeclampsia convulsív fázisa az eclampsia, igen súlyos formája a HELLP syndroma.

Praeclampsia és eclampsia III.

A terhesség alatt észlelt hypertonia fajtái

- **Chronicus hypertoniára ráarakódott gestatio hypertonia (ráarakódásos toxemia):** a korábban meglévő hypertonia, vesebetegség talaján kifejlődő késői terhességi toxemia proteinuriával.
- **Szülés előtt nem klasszifikálható hypertonia:**
  - átmeneti terhességi hypertonia: a terhesség III. harmadában, a szülés alatt, vagy a postpartum első 24 órában kialakuló hypertonia előzőleg normotensív asszonyon, egyéb toxemiás tünetek nélkül.
  - latens essenciális hypertonia: a praeclampsia praeproteinuriás fázisa, amelyet a terhesség átmenetileg manifesztál.

Praeclampsia és eclampsia IV.

Késői terhességi toxaemia vagy preeclampsia

- **Pathologia:** a folyamatok kiindulási helye a méhlepény, az itt létrejövő fokozott keringési ellenállás és csökkent szervperfusio a terhesség későbbi szakaszában ismeretlen mechanizmus útján általánossá válik. Az uteroplacentaris resistencia ereken a trophoblast invázió elmaradása, illetve tökéletlen lezajlása folytán a simaizom réteg nem pusztul el, így a vasoconstrictio ezen ereken is létrejöhet. Kialakul a kis artériák, illetve arteriolák vasoconstrictioja (depressor-hiány syndroma) és az endothel károsodás. A hypertonia háttérében álló vasoconstrictio oka a kiserek simaizom szövetének endogén vasopressorokkal szembeni érzékenység fokozódása. Csökken a vasodilatator hatású prostacyclin és prostaglandin E₂, az endothel eredetű relaxáló faktor (EDRF, vagy NO) termelődése és növekszik az endothelin-1 és az általa stimulált vasoconstrictor hatású thromboxán A₂ termelődése.

Praeclampsia és eclampsia V.

Késői terhességi toxaemia vagy preeclampsia

- Az előzők következtében: számos **anyai szerv működészavara** jön létre. Legkifejezettebben a vesében, a májban, az alvadási rendszerben és a központi idegrendszerben.

Beszűkül az uteroplacentaris keringés, következményes lepényi elégtelenséggel, ami klinikailag oligohydramnionban, magzati intrauterin retardatióban, végül intrauterin elhalásban nyilvánulhat meg.

Csökken a vese vérátáramlása és a glomerulus filtratio rása.

A májenzimek szintjének emelkedése a kisebb, nagyobb hepatocellularis necrosisok következtében alakul ki, melyeket csaknem mindig thrombocytopenia kísér. Előfordulhat subcapsularis haematoma, spontán májruptura.

Eclampsiaiban reverzibilis vasospasmus jön létre, melynek következtében hypoperfusio, cerebralis oedema és ischaemia fejlődhet ki.

Praeclampsia és eclampsia VI.

Késői terhességi toxæmia vagy preeclampsia

Formái:

- **középsúlyos forma:** a vérnyomás magasabb, mint 140/90 Hgmm, de alacsonyabb, mint 160/110 Hgmm. A proteinuria mértéke nagyobb mint 0,3 gramm/24 óra, de kisebb mint 5 gramm/24 óra,
- **súlyos forma** (az alábbi tünetek bármelyikének fennállása esetén): a vérnyomás 160/110 Hgmm., vagy magasabb, a proteinuria 5 gramm/24 óra vagy több, oliguria (< 400 ml/24 óra, vagy < 30 ml/óra), thrombocytaszám < 100 000, hyperreflexia, központi idegrendszeri zavarok, látászavar, fejfájás, epigastriális fájdalom, nyomásérzékeny hepatohegália, májenzim értékek fokozódása (GOT, GPT), pulmonalis oedema, haemolyticus anaemia (MAHA).

Praeclampsia és eclampsia VII.

Eclampsia

A praeclampsia convulsív fázisa.

- A fenyegető eclampsia **tünetei**: látáskiesés, tartós vagy súlyos fejfájás, hypertensio, fokozott reflex ingerlékenység, hányás, epigastriális fájdalom.
- Fő jellemzője a tónusos-clonusos görcsroham eszméletvesztéssel.
- Fázisai:
  - az elő fázist tónusos izomösszehúzódások jellemzik,
  - a második fázisban 30-50 másodpercig tartó clonusos görcsöket észlelünk (mechanicus sérülések, légzésleállítás!)

Praeclampsia és eclampsia VIII.

A terhességi hypertonia terápiaja

A gyógyszeres kezelés az állapot súlyosságától függ.

- Alfa-methyldopa (Dopegyt): biztonságos és hatékony, bár súlyos praeclampsziában a terhesség jelentős meghosszabbítása nem érhető el alkalmazásával.
- β -blokkolók: biztonságosnak tűnnek. Esetközlés történt magzati bradycardiáról és növekedési elmaradásról.
- α és β receptor blokkolók: hatékonynak tűnnek.

A labetalol és a methyldopa összehasonlításakor azonos eredmények adódtak. A clonidin kezelés után leírtak a gyermekeknél alvadási zavarokat. A clonidin kezelés eredményes volt az anyai vérnyomás, proteinuria, koraszülés és IRDS szempontjából.

Szegényes biztonságossági adatokkal rendelkezünk.

Praeclampsia és eclampsia IX.

A terhességi hypertonia terápiája

A kezelés **individualis** kell legyen, de irányvonalként a lépcsőzetes terápia ajánlható:

1. lépcső: 3-4x250 mg vagy 3x500 mg alpha-methyldopa
2. lépcső: 3x10 mg vagy 4x20 mg retard nifedipin (Adalat)
tachycardia esetén 1-2x120-240 mg verapamil retard (a II. és III. trimeszterben)
3. lépcső: 4x25 mg dihydralazine (Depressan) vagy 3x0,5 mg-tól 4x2 mg prazosin (Minipress)
4. lépcső: 2x5 mg vagy 3x10 mg pindolol (Visken), vagy tachycardia esetén 2x25 mg-tól 3x100 mg metoprolol (Betaloc)

Hirtelen fellépő kifejezett vérnyomásemelkedés esetén nifedipin sublingualisan vagy hydralazin (Nepresol) óvatos csepp-infúzióban látszik a legeredményesebbnek.

Praeclampsia és eclampsia X.

A praeclampsia terápiája

- Praeclampsziában a 36. hét után, de tartósan 110 Hgmm feletti dyastoles vérnyomás, a máj- vagy vesefunkció folyamatos romlása, DIC vagy HELLP syndroma esetén ennél fiatalabb terhességi korban is a terhesség befejezése a legfontosabb terápiás módszer.
- Súlyos praeclampsziában a terhességet mihamarabb be kell fejezni, tekintet nélkül a magzat érettségére, mivel konzervatív kezelés megkísérlése igen súlyosan, életveszélyesen károsíthatja az anyát. A súlyos praeclampsia kezelése a szülés.
- A kezelés fő célja az eclampsia kialakulásának megelőzése. A görcskészség csökkentésére a magnézium-szulfát vált be a legjobban. Az induló dózis 4 gramm iv., majd fenntartó dózis infúzióban 1 gramm/óra.
- Súlyos általános állapotban invazív cardiovascularis monitorizálás javasolt.

Praeclampsia és eclampsia XI.

A praeclampsia terápiája

- **Ellátása gyermekágyban:** a hypertonia az esetek többségében a szülés után gyorsan megszűnik. Amennyiben nem, úgy kezelést és ellenőrzést igényel. Eclampsia a gyermekágyban leggyakrabban a szülést követő első 24 órában alakul ki. Ezért a szülés előtt vagy alatt elkezdett magnézium kezelést minimálisan a post partum első 24 órában folytatni kell. Persistáló hypertonia esetén thiazid diuretikum vagy β -blokkoló bizonyult hatásosnak.
- Az állapotjavulás első jele a diuresis beindulása (100-200 ml/óra).
- A parenterálisan bevitt magnézium a vesén keresztül választódik ki, ezért vesebetegek esetén az adagolást a creatinin clearance-hez kell igazítani.
- **A magnézium toxicitás tünetei:** az inreflexek kiesnek (patella reflex!), a légzésszám és térfogat csökken.
Ellenszer: 1 gramm 10%-os calcium-gluconat iv.

Praeclampsia és eclampsia XII.

Az eclampsia terápiája

- Anticonvulsív kezelés magnézium-szulfáttal.
- 110 Hgmm vagy afeletti dyastoles vérnyomás esetén ismételt iv. bólus hydralazin adása.
- Diuretikumok és hyperosmolaris szerek kerülése.
- Iv. folyadékbevitel korlátozása, hacsak nincs jelentősebb folyadékvesztés.
- Szülés. A szülésvezetés módját az anya, a magzat állapota, a méhszáj statusa és a fájástevékenység alapján választjuk meg. Az esetek többségében a szülés császármetszéssel történik. Az érzéstelenítés módját a sürgősség mértéke és a véralvadási viszonyok határozzák meg.

HELLP syndroma I.

- A súlyos praeclampsia egy különleges és rossz prognózisú formája. A kórképet Weinstein nevezte el 1982-ben.
- Neve három jellemző laboreltérés rövidítéséből (H=haemolysis, EL=elevated liver enzymes, LP=low platelet count) származik.
- **Sibai kritériumok:**
  - haemolysis: (mikroangiopathiás haemolyticus anaemia – MAHA) igazolásának feltétele az emelkedett LDH szint vagy a magas bilirubin szint, patológiás perifériás vérkenet – fragmentocyták
  - emelkedett májenzim értékek: GOT, GPT
  - thrombocytopenia: $< 150\ 000 / \mu\text{l}$
- Missisipi classificatio: a thrombocyták száma alapján I-III
- Gyakoriság: az összes praeclampsziák 10-20%-a.
- Tünetek: hasi panaszok, jobb bordaív alatti fájdalom, hányinger, hányás, icterus, kp. súlyos vagy súlyos hypertonia, de előfordulhat normotensio is.

HELLP syndroma II.

- **Diagnózis:** perifériás vérképben fragmentocyták, a haemolysis labor jelei, emelkedett Se.bi., a normális kétszeresét meghaladó májenzim szintek (legkifejezettebb az LDH emelkedés), 150 000 alatti thrombocyta szám.
- **Következmény:** veseelégtelenség, tüdőoedema, cerebralis vérzés, májrepedés, esetleg a magzat elhalása.
- **Teendő:** mielőbbi császármetszés indokolt
    aneszteziológiai módszer a praeeclampsia súlyosságának, a thrombocytaszámnak, az anyai/magzati indikációnak az összevetése alapján választandó
    thrombocyta készítmény: vérzések, vagy 20 000 alatti thr. szám esetén ajánlott
    jó effektusú lehet a plasmapheresis
- A HELLP syndromában a terhesség befejezése jelenti a megoldást!

Szülészeti disseminált intravascularis coagulopathia (DIC) I.

- **Kialakulási okai:** abruptio placentae, magzatvíz embolia, masszív transzfúzió, praeclampsia/eclampsia, magzatelhalás, sepsis, mola terhesség, stb.
- **Pathogenesis:**
  - súlyos alapbetegség
  - alvadásaktív anyagok a vérben
  - érpályán belüli alvadás
  - thrombusok a kiserekben
  - a thrombocyták számának, az alvadási faktorok koncentrációjának csökkenése
  - a fibrinolysis másodlagos aktíválódása
- **Formái:**
  - akut: az alvadási tényezők képzése nem kompenzálja a felhasználódást.
  - chronicus: az alvadási tényezők képzése változó mértékben kompenzálja a felhasználódást.

Szülészeti disseminált intravascularis coagulopathia (DIC) II.

- **Klinikai tünetek:**
  - **Az érintett szervek mikrocirkulációja romlik:** tüdő (ARDS), a kp.-i idegrendszer (tudatzavar, góctünetek), vese (insufficiencia), máj (sárgaság), stb.
  - **Vérzékenység:** bőr és nyálkahártya vérzések, belső szervek, műtéti metszések, tűszúrások, centrális katéterek helyének vérzései.
- **Laboratóriumi eltérések:** thrombocytaszám ↓ , partialis thromboplastin idő ↑ , prothrombin idő ↑ , thrombin idő ↑ , fibrinogén szint ↓ , FDP ↑ , D-dimer ↑ , antithrombin III. ↓ , fragmentocyták száma ↑ .

Szülészeti disseminált intravascularis coagulopathia (DIC) III.

- **Kezelés:**

- A kiváltó ok megszüntetése, az alapbetegség kezelése.

- Substitutios terápia:

thrombocyta koncentrátum, FFP (a dózist a klinikai kép és laborparaméterek változása határozza meg),

heparin (ha nincs súlyos thrombocytopenia és/vagy ha dominálnak a thromboticus tünetek) adagolás: egyéni, a teljes dózis 10 000 NE bólusban, majd 1000 NE/óra nem frakcionált heparin (PTI: 1,5 - 2,5-szerese legyen a kiindulási értéknek).

antithrombin III (?) célérték > 80 % (általában 3000-5000 NE/24 óra)

- Antifibrinolyticumok adása ellenjavallt! Gátolják a microthrombusok oldását!

Magzatvíz embolia I.

- Jellemzi a szülés alatt vagy röviddel azután hirtelen és váratlanul kifejlődő **súlyos shock állapot**. A magzatvíznek az anyai keringésbe való embolisatioja következtében alakul ki. (A magzatvízben jelenlévő cytokinek okozzák a capillaris permeabilitás fokozódást.)
- Előfordulása 8000 – 80 000 élveszülésre jut egy eset.
- Az anyai mortalitás nagyon magas (80-90%).
- Társulhat abortusszal, amniocentesissel, abruptio placentaevel, császármetszéssel, intrauterin elhalással, multiparassággal.
- **Tünetek:** hirtelen fellépő légzési, keringési elégtelenség, tudatzavar. A balkamra elégtelenség következtében később tüdőoedema alakulhat ki. 10-15%-ban görcsök vagy DIC. ARDS.
- **Pathomechanizmus:** a pulmonalis erek mechanikus obstrukciója, ARDS-hez vezető alveolocapillaris permeabilitás fokozódás, balkamra dysfunctió, valamint a magzati antigénekre adott anafilaxiás reakció okozhatja a tüneteket.

Magzatvíz embolia II.

- A diagnózis felállítása nehéz. A legfontosabb a klinikai kép alapján felvetett gyanú.
- Pulmonalis microvascularis cytológia (PMVC): a beékelt pulmonalis katéter distalis nyílásából vett vérminta nagy mennyiségben tartalmazhat magzati hámsejteket, nyákot és szőrszálakat. Ez megerősítheti a magzatvíz embolia diagnózisát.
- **Terápia:** supportív, keringés- és légzéstámogatás. Kerülni kell a folyadéktúltöltést. Alvadási zavarok esetén vvt. és FFP adása javasolt.
- Haemodinamikai monitorizálás szükséges, esetleges PMVC céljából pulmonalis katétert lehet bevezetni.
- Ebben a betegségben az alvadásgátló, a corticosteroid és az empirikus antibiotikumok kezelésnek nincs szerepe.

Murphy józan ész törvényei az intenzív ellátásra

A beteg ellátásának minősége fordítottan arányos a konzíliáriusok számával.

Folyamánya: a konzilitisz fatális kimene-
telű betegség lehet.